

právě skrze slib, který si manželé dali, prožíváním vzájemného dávání se a přijímání se. Pohlavní spojení je pak nejintimnějším a nejhlubším vyjádřením tohoto slibu.

Pokud se podíváme na praxi, můžeme vidět, že v této společnosti obecně, ale bohužel v mnoha křesťanských manželstvích ve velké míře také, dochází k tomu, že tyto dva efekty manželství jsou oddělovány. Jakoby pojivý a plodivý efekt byly dvě skutečnosti, se kterými je možné nakládat svévolně.

Když se zaposloucháme do Ježíšovy Řeči na rozloučenou, uslyšíme tam o spojení těchto dvou efektů. Ježíš mluví o tom, že ratolest musí být napojena na vinný kmen (pojivý efekt) a že v tomto napojení musí přinášet plody (plodivý efekt). A pokud ratolest nenese plody, není plodivá, ve svém životě neuskutečňuje onen rozměr, pak je od vinného kmene odřezávána, usychá, je házena do ohně a hoří. Od vinného kmene není odřezávána suchá ratolest, ale ratolest, která nenese plody.

V následujících slovech to Ježíš vyjadřuje ještě dalšími slovy. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce. Jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. Proto, aby život člověka mohl být plodným, aby mohl přinášet náležité plody, je třeba, aby zůstal v Ježíšově lásce. A Ježíš říká, že ono zůstávání v jeho lásce se projevuje tím, že zachováváme jeho přikázání. Zůstat v Ježíšově lásce tedy znamená žít podle desatera, žít podle nauky církve.

Evangelijní úryvek ještě pokračuje Ježíšovým tvrzením, že nikdo nemá větší lásku, než ten, kdo dává život za své přátele. Následně Ježíš říká, že jeho učedníci jsou jeho přáteli, když dělají to, co jim on ukládá, tedy když zachovávají jeho přikázání (a to nemusí být jen v negativním slova smyslu, ale může se jednat také o naplňování Boží vůle). Když tuto větu trochu zjednodušíme, pak zde Ježíš vlastně říká, že dává svůj život za ty, kdo zachovávají jeho přikázání. Nechci tato slova absolutizovat a představovat je jako základní poselství, ale zároveň bych chtěl vést člověka k tomu, aby si uvědomoval závažnost zachovávání přikázání.

Co mě skutečně překvapuje, je to, s čím se můžeme v dnešní době zcela běžně setkávat v katolickém prostředí. Mnoho katolíků totiž rozevřelo ony nůžky mezi přikázáními a mezi láskou (zůstáváním v Ježíši). Lidé, mezi nimi i katoličtí křesťané, si vytvářejí vlastní křesťanství. Seškrtaří si, co se jim nehodí, upraví si jednotlivé nároky podle svého, odmítnou některé dosti podstatné prvky katolického života, a přitom vesele přistupují ke svátostem, hrdě o sobě tvrdí, že jsou katolíci, a za pravověrné katolíky se považují. Oni si vlastně vytvoří své vlastní náboženství, upravenou soft verzi katolické víry, ale považují se za katolíky a ještě se podivují a cítí se uraženi, když někdo jejich postoj bude zpochybňovat.

To odporuje tomu, co dnes Ježíš říká: ne vy jste si vyvolili mě, ale já jsem si vyvolil vás. Křesťanství není něco, co si upravujeme podle své libovůle, ale je něčím, co přijímáme. Přikázání nejsou něčím, co upravujeme způsobu svého života, ale jsou něčím, co přijímáme. Zpochybnění tohoto základního principu je zpochybněním vůbec základních skutečností křesťanství, je zpochybněním učednictví, které spočívá ve vyvolení ze strany Boha a nikoli ve zvolení si ze strany člověka.

Ne výjimečně se ale můžeme s tímto chybným postojem skutečně setkat. Člověk si některé věci upravuje podle svého. Určité věci bagatelizuje, relativizuje. Bagatelizovat si může cokoli – lež, pomluvu, modlitbu, slavení eucharistie, nedělní

slavení... Velmi častým jevem, a já se zaměřím v tuto chvíli především na něj, je upravování si otázek týkajících se lásky, zvláště tedy sexuální morálky. Věci týkající se předmanželské čistoty, respektive čistoty pohlavního života prožívaného v manželském svazku.

Zůstat v Ježíšově lásce znamená zachovávat přikázání. Opravdu musím říci, že mě velmi fascinuje, jak mnozí mluví o tom, jak jsou blíž Bohu, jak zakouší jeho lásku, jaké mají mystické zážitky, a přitom žijí v těžkém hříchu, který si omlouvají, nad kterým mávají rukou. Jakoby tradiční nauka církve o těžkém hříchu byla něčím nesrozumitelným, něčím překonaným, něčím, co s křesťanským životem nemá nic společného, je jen něčím teoretickým, co není tak úplně pravdivým – jakoby to nemělo nic společného se vztahem k Bohu a s láskou k němu. Chci se vším důrazem říci, že je absurdní se domnívat, jak žijí v úzkém vztahu s Bohem, když přitom žijí v těžkém hříchu, když si z některých věcí nedělám hlavu, respektive když si je upravuji podle svého. Je to popírání toho, co Ježíš říká – v mé lásce zůstaňte, když budete zachovávat má přikázání. Není možné mluvit o lásce, když člověk vědomě popírá přikázání. Svatý Jan to v jednom ze svých listů říká ještě zřetelněji. „Žádný, kdo hřeší, nikdy Boha neviděl, ani nepoznal“ (1 Jan 3,6).

Rozlišujeme, prosím, mezi dvojím postojem. Postojem křesťana, který v těchto věcech selže, ale vyznává je jako hřích ve svátosti smíření a chce s nimi něco dělat. Ano, tento člověk, v důsledku třeba i špatných návyků, v důsledku toho, že nevěnoval v mládí dostatečnou pozornost úvahám o těchto otázkách, jedná špatným způsobem, či jednou selhal. Ale jako špatné to označuje a jako špatné to vyznává, odmítá to a chce to ve svém životě změnit. To je ratolest, která je očišťována.

Bohužel, i v katolickém prostředí se ale ve velké míře můžeme setkat s jiným postojem, který je už skutečně velmi závažný. Postojem, kdy člověk tyto věci bagatelizuje, relativizuje, kdy si je omlouvá. Mnoho křesťanů nezachovává předmanželskou čistotu a považuje to za správné – to církev se plete. Před přijetím manželství se z toho vyzpovídají a domnívají se, že všechno je v pořádku. Je otázkou, zda svátostná milost ale může působit, pokud to člověk vlastně za hřích nepovažuje a vyznává to jen proto, že je to ve zpovědním zrcadle – jeho srdce tedy zůstává stejně zatvrzelé, a do jisté míry stejně vzdálené Bohu.

Mnoho křesťanských manželství užívá naprosto běžně antikoncepci a berou to za normální věc. Nezpovídají se z toho, protože to nepovažují za špatné, respektive s tím nechtějí nic dělat. Řekl bych, že hrůza takového jednání nespočívá ani tak ve vykonávání úkonu, který je sám o sobě velmi závažným, ale především v tom, že tento stav člověk přijímá za normální, že si ho omlouvá a považuje ho za správný – to církev se mýlí, nikoli já. Člověk odmítá zachovávat přikázání, a přitom se zcela mylně domnívá, v jaké lásce k Bohu žije, jakým je katolíkem, zcela směle přistupuje ke svátostem...

Právě na pohlavním soužití mezi mužem a ženou můžeme nejsrozumitelněji pochopit, o co Ježíši jde. Pojivý a plodivý efekt, které jdou ruku v ruce, které se vzájemně doplňují, které dělají z člověka skutečného křesťana, Kristova učedníka.

Ježíš říká, že jeho učedník bude poznán po lásce. Touto láskou je láska *agapé*. Láska, u které můžeme rozlišit pět základních vlastností. Je to láska, která je úplná, zadarmo, v přemíře, konkrétní a zjevná. Je to láska, ve které se člověk plně

dává a tím se vlastně spojuje s tím, komu se dává. Stejně jako Ježíš v eucharistii (chléb a víno, přičemž víno je plodem vinného kmene a ratolestí!!!) dává zcela sám sebe a podivuhodným způsobem se spojuje s těmi, kterým se dává – v eucharistii s nimi vytváří pozoruhodnou jednotu. V lásce není možné odstříhnout toto dávání se, tento plodivý efekt. Bez plodivého efektu není efekt pojivý, bez spojení není lásky, bez lásky není Kristova učedníka.

Pokud manželé v pohlavním soužití užívají antikoncepci, či jiné praktiky, které mají mít antikoncepční projev (tedy zabránit plodivému efektu), pak se v lásce zaměřují sami do sebe. Projev lásky slouží k vlastnímu sebeuspokojení. Erotická láska se bez rozměru agapé (dávání se), stává láskou sobeckou, láskou, kterou člověk zbožšťuje (jak se dělo u starověkých Řeků a Římanů – proto Písmo svaté tento termín užívá jen 2x ve SZ, v NZ ani jednou). Antikoncepční láska člověka zaměřuje do sebe, člověk si osvojuje jednání, ve kterém hledá jen svůj prospěch, své uspokojení. To, co si člověk osvojuje v tomto nejintimnějším projevu lásky, se pak stává způsobem jeho smýšlení, jeho jednání. Stává se to způsobem jeho života.

Tím se dostáváme k tomu, co jsem představil na začátku tohoto dokumentu. PPR jako životní styl. Nikoli antikoncepce jako životní styl.

Člověk mnohdy nechce mít další děti, protože by to znamenalo snížení kvality jeho života. Jeho dávání by se neomezovalo jen na pohlavní spojení s jeho partnerkou (partnerem), ale také na to, že by musel uzpůsobit svůj život dalšímu dítěti. Proč dnes lidé nemají více dětí? Protože dítě chce svůj čas, a ten člověk, jehož životním stylem je styl antikoncepční, nechce dávat. Častokrát můžeme slyšet o ekonomických důvodech. Já se ptám, zda ve společnosti, kde jsou lidé schopni dát tisíce korun za lístek na mistrovství světa v hokeji, a to v době, kdy se stále mluví o krizi, můžeme v mnoha případech tento ekonomický důvod brát vážně. Zda se zde neukazuje, že pravým důvodem je, že člověk nechce snížit své vlastní nároky, své vlastní postavení (holt na některé věci nebude moci jít, to bude jeho dáváním se...). Kolikrát jsem mohl sedět u někoho na návštěvě a dotyčný mi říkal, že už nemohou mít další (třetí) dítě, protože už by se nevešli do domu (ve smyslu, dítě by nemělo svůj pokojíček o značné rozloze). Jedináci se v dnešní době topí v ne skutečné spoustě hraček, ale rodiče už nemají peníze na další dítě...

V tuto chvíli bych se ještě pozastavil u onoho 10. článku encykliky *Humanae vitae*. Protože tento článek, když mluví o plodivém efektu, zároveň zdůrazňuje, že k němu má člověk přistupovat odpovědně. Ne každé spojení muže a ženy musí vyústit v početí potomka – i to může být někdy špatné, hříšné. „Pokud jde o pudy a vášně, odpovědně rodičovství žádá, aby byly ovládnuty rozumem a vůlí. Pokud jde o fyzické, hospodářské, psychologické a sociální podmínky, může být projev odpovědného rodičovství dvojitý...“ I tato věta bude ovlivňovat náš náhled na PPR jako na životní styl. Ale je zde vyjádřena také skutečnost, že ono dávání se není vždy stejného projevu. Onen projev může být dvojitý. I odpočinek může být v určitých okamžicích projevem plodivé lásky. *[pokračování článku v příštím čísle Novin]*

Ráchelina vinica – nádej po potrate

Jozef Predáč

Ráchel, žena zo Starého zákona (pozri Jeremiáš 31,15) je symbolom všetkých matiek truchliacich nad svojimi nenávratne „stratenými“ deťmi.

Projekt Ráchelina vinica, ktorého začiatky siahajú do roku 1994, nesie symbolicky v názve meno tejto ženy, ako aj slovičko vinica, ktoré poukazuje na skutočnosť, že namáhavá, poctivá práca vo vinici má zmysel a prináša dobrú úrodu. Chce tak vyjadriť to, čo spomínaný prorok oznamuje v ďalších veršoch (31,16 – 17): „Toto hovorí Pán: ...zabráň svojmu hlasu plač a svojim očiam slzy, veď tvoja námaha dostane odmenu... Je nádej pre tvoju budúcnosť...“ Ráchelina vinica je duchovno-terapeutický program, ktorý vytvorila doktorka psychológie Theresa Karminski Burke z Pennsylvánie. Tá zistila, že symptómy postabortívneho syndrómu sa úplne zhodujú so symptómami posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá je súčasťou Medzinárodnej klasifikácie chorôb s diagnózou F 43.1.

Projekt je efektívnym prepojením uzdravenia psychologickej a duchovnej roviny. Pozostáva zo zážitkových aktivít, ktoré využívajú všetky zmysly človeka. Je určený príbuzným potrateného dieťaťa aj vykonávateľom potratov. Súčasťou programu je odovzdanie nenarodených detí Bohu a zverenie do rúk Božieho milosrdenstva.

Víkendový program vedie terapeutický tím pozostávajúci z psychológa alebo terapeuta, kňaza, moderátora (facilitátora) a niekoľkých dobrovoľníkov. Projekt Ráchelina vinica je dostupný v 48 štátoch USA a ďalších 57 krajinách sveta, od novembra 2013 prostredníctvom vyškoleného slovenského tímu aj na Slovensku. Konkrétnejšie sa o projekte Ráchelina vinica môžete dozvedieť z rozhovoru s Danielou Obšajníkovej, koordinátorkou tohto projektu na Slovensku.

Viakendový program vedie terapeutický tím pozostávajúci z psychológa alebo terapeuta, kňaza, moderátora (facilitátora) a niekoľkých dobrovoľníkov.

Projekt Ráchelina vinica je dostupný v 48 štátoch USA a ďalších 57 krajinách sveta, od novembra 2013 prostredníctvom vyškoleného slovenského tímu aj na Slovensku. Konkrétnejšie sa o projekte Ráchelina vinica môžete dozvedieť z rozhovoru s Danielou Obšajníkovej, koordinátorkou tohto projektu na Slovensku.

Ak vy alebo niekto z vašich blízkych hľadá nádej po potrate odporúčame vám zúčastniť sa Ráchelovej vinice. Najbližšie sa bude konať v dňoch 26.-28. februára 2016 v zariadení blízko slovensko-českých hraníc. Bližšie informácie o možnosti prihlásenia získate telefonicky na čísle +421 911 911 794 a/alebo po zaslaní mailu na rachel@rodinabb.sk, ktoré patria Diecéznemu pastoračnému centru pre rodinu v Banskej Bystrici.

Skúsenosti účastníkov z uplynulých víkendových pobytov si môžete prečítať na: <http://rachel.rodinabb.sk/skusenosti-zien/>.

Príspevok spracoval z materiálov uverejnených na www.rachel.rodinabb.sk a článku zverejnenom konzervatívnom denníkom *Postoj*.

Nečakané... neplánované... pri používaní PPR

Mária Schindlerová

Nedávno som prečítala diskusný príspevok o tom, ako bola gynekologička prekvapená, keď potvrdila žene tehotenstvo a tá sa úprimne zaradovala. Vraj dnes začína byť zvyčajnou (alebo aspoň častejšou) reakciou na potvrdenie tehotenstva strach a zdesenie, nie radosť. Toľko skúsenosť z jednej obyčajnej gynekologickej ambulancie.

A pred časom naši priatelia, ktorí sa učili STM, tiež zistili, že dieťaťko sa ohlásilo skôr, než ho pozvali. Nie, neboli zdesení – ale tá radosť musela akosi dozrieť a nepomohlo ani to, že na toto očakávanie druhého dieťaťka reagovali pozitívne len niektorí. Iní sa divili, čo tak skoro (rozdiel medzi deťmi je rok a 9 mesiacov), a niektorí rezignovane priznali – aj my používame PPR, aj my máme dieťa neplánovane.

Na internetových diskusiách dnes povedia ľudia takmer všetko. A priznávajú aj to, že majú dieťa aj pri používaní antikoncepcie – zlyhal kondóm, zlyhala HA, „dávali si pozor“, a aj tak... atď.

Nechcem teraz rozoberať príčiny neplánovaných tehotenstiev. Vieme, že ide buď o zlyhanie užívateľa, alebo o zlyhanie metódy (resp. antikoncepcie). Recenzované odborné štúdie potvrdili, že spoľahlivosť PPR je pri správnom používaní vyššia ako kondóm či prerušovaný styk, vyrovná sa spoľahlivosťou dvojzložkovej hormonálnej antikoncepcii. Iste – nepopierame, že to „správne používanie“ zahŕňa aj dávku sebadisciplíny, ochoty učiť sa, aj čas potrebný na získanie skúsenosti a istoty pri praktizovaní PPR.

Chcem hovoriť o niečom inom. Všimla som si, že užívatelia antikoncepcie nemajú problém priznať, že majú neplánované dieťa, kým používatelia PPR áno – aspoň vo všeobecnosti.

Prečo? Zrejme preto, lebo je ľahšie preniesť zodpovednosť na antikoncepciu (ako jedna moja kolegyňa kedysi povedala – na bohyňu „Cilest“), lebo tým vlastne akoby hovorili: my za to nemôžeme. Ale tí, čo používajú PPR, za to „môžu“ (aspoň si to myslia) a neraz to priznanie neplánovaného tehotenstva vnímajú doslova ako zlyhanie – a to sa už nie ľahko priznáva.

No teraz mi nejde o to, kto urobil či neurobil chybu, či je na vine antikoncepcia alebo metóda, alebo užívateľ...

Pýtam sa: Čo sa to s nami stalo? Prečo sa nedokážeme tešiť zo života? Prečo nás to potenciálne počatie dieťaťa tak desí? Jasné, ja viem – výdavky, námaha, prebdené noci, neskôr náklady na štúdium, obmedzené bývanie... Vidíme len to, čo dieťa berie, a v oveľa menšej miere to, čo nám dáva – už len to, že samo jeho bytie je hodnotou, a to pozitívnu, je dobrom. Dieťa nás mení. Mení manželov na rodičov, vytvára rodinné spoločenstvo, priestor na darovanie lásky medzi súrodencami, umocňuje schopnosť prispôbiť sa.

Nechcem, aby si niekto myslel, že nemáme byť zodpovední – to nie. Len chcem, aby sme vedeli, že nie sme až takí páni nad životom a že nemáme všetko pod kontrolou. Musíme sa naučiť prijať aj to, že občas ani sami seba.

Ten mladý otec z úvodu článku povedal, ako mu v modlitbe Pán dal svoje slovo: „Dal som vám život, a nie smrť.“ To mu pomohlo vyrovnáť sa s tou informáciou, keď neplánovane zistili, že Pán im zveruje ďalšie dieťa, a tešiť sa na jeho narodenie. Nech je to povzbudením aj pre nás. A pre všetkých tu mám pár návrhov – drobných, maličkých skutkov, ktoré by vyjadrili našu radosť zo života – aj z toho nečakaného:

- uvoľniť miesto tehotnej žene,
- byť trpezliví v kostole pri deťoch,
- usmiať sa na mamičku s kočíkom,
- ak sa v okolí narodí dieťa, vyjadriť svoju radosť – aspoň popriať všetko dobré,
- nepýtať sa „a to ste chceli/plánovali?“...

A ešte si skúsme pripomenúť, čo napísal v Roku rodiny svätý Ján Pavol II. v *Liste rodinám* (1994):

Proces počatia a vývoja v materskom lone, pôrodu a narodenia vytvára vhodný priestor, aby sa nové stvorenie mohlo ukázať ako „dar“: takým totiž je od začiatku. Vari by bolo možné inak označiť túto krehkú a bezbrannú bytosť, vo všetkom závislú od rodičov a im úplne zverenú? Novorodenec sa dáva rodičom faktom príchodu do života. Už jeho bytie je dar, prvý dar Stvoriteľa stvoreniu.

V novorodencovi sa uskutočňuje spoločné dobro rodiny. Ako spoločné dobro manželov nachádza završenie v manželskej láske, tak spoločné dobro rodiny sa realizuje prostredníctvom tej istej manželskej lásky, konkretizovanej v novorodencovi. V rodokmeni osoby je zapísaný rodokmeň rodiny, ktorý sa uchováva v pamäti prostredníctvom zápisu v registroch krstov, i keď tieto sú iba spoločenským dôsledkom faktu, že „prišiel na svet človek“ (Jn 16,21).

Ale je naozaj pravda, že nová ľudská bytosť je darom pre rodičov? Darom pre spoločnosť? Nie je to na prvý pohľad očividné. Narodenie nového človeka sa zväčša chápe ako jednoduchý štatistický údaj, registrovaný ako mnohé iné v demografických súhrnoch.

Zaiste, narodenie človeka znamená pre rodičov ďalšie námahy, nové ekonomické zaťaženie, iné praktické úpravy: to sú motívy, ktoré by ich mohli privádzať k pokúšaniu neželať si už ďalšie narodenie. V niektorých spoločenských a kultúrnych kruhoch toto pokúšenie značne zosilnelo.

Teda dieťa nie je dar? Prichádza iba, aby bralo, a nie aby dávalo?

To je niekoľko znepokojujúcich otázok, spod tlaku ktorých sa súčasný človek len ťažko oslobodzuje.

Dieťa prichádza, aby obsadilo priestor, zatiaľ čo vo svete, ako sa zdá, je stále menej priestoru.

Je teda ozaj pravda, že dieťa neprináša nič pre rodinu a pre spoločnosť? Veď či zas nie je onou „čiasťou“ spoločného dobra, bez ktorého ľudské spoločnosti sa triešťa a vystavujú sa nebezpečenstvu, že zaniknú? Ako to nevidieť?

Samo dieťa sa dáva ako dar svojim bratom, sestrám, rodičom, celej rodine. Jeho život sa stáva darom pre samotných darcov života, ktorí nemôžu necítiť prítomnosť dieťaťa, jeho účasť na svojej existencii, jeho prínos ich spoločnému dobru a dobru rodiny.

Toto je pravda, ktorá svojou jednoduchosťou a hĺbkou zostáva očividná napriek zložitosti a tiež prípadnej patológii psychologickej štruktúry niektorých osôb.

NOVINY Z RODINY LPP vydáva šesťkrát ročne ako členský bulletin Ústredí Ligy pár páru České republiky, z.s. David a Michaela Prentisovi, Fügnerova 143/9, 272 01 Kladno, tel: 312 686 642, e-mail: lpp@lpp.cz, internet: www.lpp.cz, číslo účtu: 215 288 136/0300. Minimální členský příspěvek 150 Kč /12,- € ročně. Adresa na Slovensku: LPP, Manželia Jozef a Simona Predáčovci, Slovenskej armády 15, 95301 Zlaté Moravce, tel.: 0908 722 055, 0915 971 191, e-mail: lpp@lpp.sk, internet: www.lpp.sk, číslo účtu: 207 215 6257/0200. Kurzy PPR pro manžele a snoubence – 4 setkání po 2½ hodinách, většinou v měsíčních intervalech. Kurzovné: v ČR 400 Kč, v SR 15,- € za pár. Jsme vděční za příspěvky pro práci Ligy.

